

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Exhortationes|| Ad|| Religiosos

Dirckinck, Johann

Coloniæ Agrippinæ, 1704

2. Dominus tecum, vox salutationis, vox affirmationis, vox conjunctionis.
Thema. Dominus tecum. Lucæ 1.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51834](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51834)

EXHORTATIO II.

PRO FESTO ANNUNTIATIONIS

B. V. MARIÆ.

Quomodo Dominus cum illa fuerit.

T H E M A.

Dominus tecum. Luc. c. 1.

Uibuscunque laudum & encomiorum titulis Virginem Deiparam, gratiosissimam Patronam, dominam ac matrem nostram honoraverimus; eos omnes, si penitus inspererimus, è præsentia speciali, assistentia & conjunctione Dei cum Virgine, velut è sole radios, è fonte rivulos promanare deprehendemus. Nuncupat Angelus Virginem gratiâ plenam; pronuntiat Elifabetha Benedictam inter mulieres; ipsa se ab omnibus generationibus Beatam prædicandam prophetat. Alia atque alia depromit Ecclesia è Scripturæ divinæ fontibus elogia: at omnia hæc è præsentia, assistentia, & conjunctione Numinis peculiari, hoc biverbio, *Dominus tecum*, significatâ pul-

lulare, non est quod ambigamus. Unde enim tantam nactus benedictionem Patriarcha Isaacus, nisi è præsentia atque assistentia Dei Gen. 26. ei promissa: *Eroque tecum & benedicam tibi.* Unde tanta Jacobo Patriarchæ in laboribus prosperitas, successus in negotiis, robur in adversis, nisi è promissa Gen. 26. divina præsentia & assistentia? *Ero custos tuus, quocumque perveneris.* Unde tot palmæ & lauri, tot victoriæ & triumphi à Duce belli generosissimo Josue reportati, nisi ex peculiari præsentia & assistentia Domini, per Moysen eidem promissa? Deut. 31. 8. *Dominus qui Duxor est vester, ipse erit tecum.* Unde denique tot negotia prosperè confecta, tot periculosa certamina, tot ardua prælia, per Gedeonem, Davidem, Juditham, aliisque populi Israëlitiçi Duces, feliciter gesta, nisi ex præsentia & assistentia Altissimi, ut Pagina sacrae luculentè testan-

testantur. Ex hac igitur radice, *Dominus tecum*, omnis gratia, omnis gloria, omnis benedictio, omnis felix expeditio, omnis victoria & adorea enascitur.

Considerabimus proinde, in præsentia, quâ ratione fuerit cum Virgine Beatissima *Dominus*, exponendo hoc Angelicam dictum: *Dominus tecum*. 1. Per modum appreciationis. 2. Per modum affirmationis. 3. Per modum individue conjunctionis & Societatis. Ipsamque Virginem demissè rogabimus, ut præsentiam assistentiâque divinam specialem & nobis exorare non dedignetur.

I.
Dominus
tecum
vox salu-
tationis.

I. Angelica verba, *Dominus tecum*, per modum salutationis prolata esse, docet Cajetanus. Apud Hebræos enim olim hæc usitata fuit salutandi, apprecandique formula: hac enim phrasi Geodeonem Heroem strenuissimum salutavit Angelus: *Judicum 6. Dominus tecum virorum fortissime!* Hæc ratione Booz mellores suos in agro visitans, eisdem salutem impertiebatur, dicens: *Dominus vobiscum. Ruth. c. 2.* Simili modo Rex David Salomoni Filio suo, sub vitæ finem benedicens precabatur: *Nunc ergo Fili mi, sit Dominus tecum & prosperare. 1. Paralip. 22.* Eadem loquendi formulâ etiam Saul ipsum Davidem, contra Goliathum in certamen singulare dimittebat, *1. Reg. 17. Vade & Dominus sit tecum.*

O Virgo benedicta, liceat hodiernâ die nobis Filiis tuis, nostrum erga te affectum, benevolentiamque contestari, te amanter salutando, benevolèque apprecando, cum Angelo paranympho tuo: *Dominus tecum* Virginum sanctissi-

ma! *Dominus tecum* sic, ô Maria! peroperationem potentie suæ, tanquam *Dominus* cum ancilla suâ, sic enim te hodie nominasti; sicut cum Moyse fuit, quo dicente: *Quis ego sum, ut vadam ad Pharaonem & educam Filios Israel ex Ægypto?* Respondit *Dominus*: *Ego tecum ero*, manu scilicet potenti, ad populum è servitute Ægyptiaca vindicandum. Exodi 3. Ne ergo dixeris ô Virgo! quæ sum ego, aut *quomodo fiet istud? Ego tecum ero.* *Dominus tecum* erit: *Spiritus Sanctus superveniet in te; ne timeas.*

Deinde *Dominus tecum* sit, per directionem, velut *Naucerus* cum nave *Dominus tecum* sit, per protectionem, à periculis, veluti *Aquila* cum nido suo, quem defixo oculo respicit: *Dominus tecum* sit per consolationem, veluti mater cum infante: *Dominus tecum* sit per amicitiam & gratiam, ut amicus cum amico. Denique *Dominus tecum* per incarnationem, tanquam *Filius* cum Matre.

Hæc sunt, ô Virgo sanctissima! vota & desideria nostra ex singulari in te amore profecta: hæc sunt quæ tibi aprecamur, Matri Filii, Patronæ Clientæ: hæc quoties verbis Angeli te salutamus, ex animo vovemus: id tantum optantes, & humillimè flagitantes, ut tu vicissim cuilibet nostrum benedicat. Apprecare igitur & precare efficaciter cuilibet è nobis dicendo: *Dominus tecum* sit cum illo ut *Dominus* cum servo *Navachus* cû navigio, *Aquila* cum pullo, *Frater* cum Fratre. *Precare* cuivis: *Dominus tecum* sit in studiis & negotiis; in laboribus & ærumnis, in dubiis & periculis; prosperis & adversis: *Tecum* sit in tentationibus

rationibus, in afflictionibus, in persecutionibus, in somno & vigilia, in gaudio & tristitia, in solatio & angustia, in exilio & in patria, in vita & in morte, in iudicio & in Paradiso. Atque hæc est primò vox apprecantis.

II. Deinde Dominus tecum, ab Angelo prolatum, ex communiore Patrum Sanctorum sententia est formula affirmationis, seu vox affirmantis. Veluti olim Deus ipse affirmavit Gen. 26. *Noli timere; ego tecum sum.* Et Nathan Prophetæ Davidi asseveravit. 2. Reg. 7. *Omne quod est in corde tuo, vade, fac: quia Dominus tecum est.* Et Dominus ad Paulum: *Ego sum tecum.* Act. 18. 20. Pariter hodie in festo, Virginem alloquitur Angelus: *Dominus tecum:* ut fautor tuus, ut amator, ut defensor eritque paulò post ut Filius. *Dominus tecum:* pauca verba, sed quæ multa continent mysteria, beneficia plurimà complectuntur; nam ô Virgo!

1. *Dominus tecum est,* velut Sol in Cælo, ut radiis divinitatis suæ te illuminet: velut sponsus in thalamo, ut ardentissimo amoris vinculo se tecum uniat: vel Numen in templo, ut omni benedictione cælesti te cumulet. 2. *Dominus tecum est in corde* vel ut Augustinus loquitur in mente, unde *gratiâ plena.* Lucæ 1. *tecum est in ore: Unde eloquium tuum dulce.* Cant. 4. *Tecum est in operatione; unde manus tuæ distillantur myrrham.* Cant. 5. 3. *Dominus tecum.* id est tota SS. Trinitas tecum est. Pater tecum est, quia te elegit ut es *es pulchra ut Luna, electa ut Sol.* Cant. 6. Filius tecum; quia, quia se tibi desponsavit: *ipse tanquam sponsus Psal. 118.*

Et qui sponsus est, habet sponsam. Joan. 3. Spiritus Sanctus tecum, quia te consecravit: unde *benedicta* Luc. 1. Unde sacrarium Spiritus Sancti, ut canit Ecclesia. 4. Tecum tota SS. Trinitas, quia tecum Potentia Patris te fecundans: ut eundem gignens Filium, cum ipso dicere valeas: *Ego hodie genui te.* Tecum Sapientia Filii, ad dignitatem Matris Dei te preparans atque erudiens. Tecum Spiritus S. puritatem concipientis illibatam conservans. 5. *Dominus tecum,* quasi Pater cum Filia, quam vigilanter custodit: quasi Rex cum Regina, quam sublimi honore excolit: quasi Sol cum Luna, quam splendore virtutum illustrat: quam ab omni peccato originali & actuali præservat: quam ab omni fornicæ & concupiscentia liberat. 6. Denique *Dominus tecum,* ut exponit Doctor Angelicus 3. p. q. 30. a. 4. cum S. Augustino, Hieronymo, Petro Damiano & aliis: *Dominus tecum,* excellentissimo modo, quomodo cum nullo mortalium fuit, scilicet per conceptionem & incarnationem Verbi; non peractam, sed mox peragendam. Augustinus *serm. 2. de Annunt. Tecum,* inquit, *Dominus in corde; tecum in ventre; tecum in utero; tecum in auxilio.*

Ave igitur, gaude, plaude, lætare ô Maria! Nos de hac Dei præsentia & assistentia, & vel maxime de dignitate materna ex animo tibi gratulamur. Aureſque arrigimus, dum hoc à te documentum accipimus, & cuilibet nostrum dicentem audimus: *Fili mi, si peccati lethalis expers es, ut omnem Religiosum decet: si gratiâ Dei sis præditus, cujus signa adeò luculenta in anima*

anima tua reperis; & Dominus tecum est: in anima & corpore, in memoria, intellectu & voluntate, in corde, ore & opere. Tecum est velut Sol in caelo, ut tenebras tuas excutiat; velut Sponsus in thalamo, ut per charitatem te amplectatur; velut Numen in templo, ut te sanctificet; Templum enim Dei sanctum est, quod estis vos. Tecum est Potentia Patris, ut te protegat; Sapientia Filii, ut te instruat; Bonitas Spiritus Sancti, ut suis charismatis te locupletet. Dominus tecum est, velut Rex in throno: Siquidem anima iusti thronus est Sapientia, in quam se transfert. Sap. 7.

Gaude igitur & plaude, Anima Religiosa: quia Deus in te velut in folio suo residet. 1. In hoc animae tuae throno sedet Deus, dans tibi quolibet momento facilem accessum, ad proponenda accipienda, quaeunque cupis; quod nullus Regum concedit vel familiarissimo. 2. Seder in hoc throno animae tuae Dominus sine intermissione cogitans de omni bono tuo; Cogitans cogitationes pacis & non afflictionis. Jerem. 29. 3. Seder in hoc throno dans decreta beatorum Spiritibus, ut te custodiant in omnibus viis tuis, ne forte offendas ad lapidem pedem tuum; & hostes stygios te potentiores arceant. 4. Seder in throno animae tuae, tanquam caput in membra, tanquam vitis in palmites jugiter influens; ut fructus bonorum operum copiose producas. 5. Seder in throno animae tuae, eandem virtutum cimeliis exornans; meritorum praemia promittens, consolationibus caelestibus te amplectans; in omnibus te juvans, in omnibus actionibus internis & externis tibi

serviens magis, quam ullum mancipium Domino suo deserviat. 6. Denique Dominus tecum est, residens in throno animae tuae, ibidemque, ut paucis multa complectar, cum S. Laurentio Justiniano: Terret ut Dominus, protegit ut custos, hortatur ut Pater, docet ut Magister, cohabitatur ut Frater, nutrit ut Mater, blanditur ut Amicus, amplectatur ut Sponsus, illustrat ut Veritas; praevenit ut Bonitas, se manifestat ut Lux; loquitur ut Verbum, dulcorat ut Sapientia, salutarique praestat ut Vita.

III. Tertiò haud incongruè Dominus tecum, exponemus, per modum conjunctionis & individuae familiaritatis & societatis: in omnibus enim propriis mysteriis, JESUS cum MARIA reperitur. 1. Dominus tecum, ó Virgo! cum invenitur à Pastoribus, cum adoratur à Magis; cum fugit in Ægyptum; cum enim ascendet Dominus, inquit Prophetata Isaias c. 19. Super nubem levem, & ingreditur Ægyptum. Tu, Virgo, nubes levavis es, aut brachia tua inter quae in Ægyptum defertur, & per quae ex Ægypto in Judæam reducitur. 2. Dominus tecum, ó Domina, cum in templo praedictatur, & à Simeone & Anna benedictur: cum in templum duodennis progreditur; & licet brevi temporis intercapedine te reliquerit, ut amorem tuum probaret; tecum tamen erat, in tuo recumbens affectu & desiderio ardentissimo. 3. Dominus tecum, ó Mater! dum primum patrans prodigium in Cana, aquam convertit in vinum; cum rubeae Evangelium praedicat, cum arborem crucis conscendit; cum rediivus à morte resurgit, tibi que desolata dicere poterat:

terat : *Exsurrexi & adhuc tecum sum.* Imò adhuc tecum est & erit per specialem gloriam, corà æternitate.

Quicumque igitur ex vobis, Charissimi, vult esse cum Jesu, sit & ipse cum MARIA; quia nec Jesus à MARIA, nec MARIA à Jesu separatur. Concludam ergo cum religiosissimo Thoma Kempensis sermone ad Novit. *Bonum est cum Maria Jesum adorare; jacentem in præsepio, cum Maria Jesum in ulnis portare; cum Maria Jesum in Nazareth habitare; cum Maria Jesum plorare, cum Maria Jesum sepelire; cum Maria & Jesu resurgere, cum Maria & Jesu ascendere, cum Maria & Jesu vivere & mori desiderare.*

Ecce Charissimi, triplicem sensum Verborum Angelicorum, Dominus tecum. 1. Est vox salutationis & appreciationis: apprecemur hoc, ut dictum est Virgini indies, dum eam salutamus, ut & ipsa precetur nobis: Dominus tecum, in precibus, in studiis, in necessitatibus & omnibus actionibus: hæc enim apprecatio, non erit vacua, nec fructu carebit. 2. Est vox affirmationis: affirmamus; credamus, & gratelemur Domi-

num cum Virgine esse; præsertim per Conceptionem & Incarnationem, quâ Dei Mater, & hominum, Angelorumque Regina constituitur; & votum ipsius audiamus optantis, ut Dominus quoque nobiscum sit, per gratiam, assistentiam, & auxilium, & velut in throno in nobis resideat, nos exaudiens, custodiens, influens, consolans, docens, illuminans, blandiens, nutriendus, amplexans & salvans. 3. Est vox conjunctionis: quia nec Jesus sine MARIA, nec MARIA sine Jesu reperitur: arcta est familiaritas, individua conjunctio & unio dilectionis. Simus ergo & nos conjuncti cum Jesu & MARIA; ut Jesus & MARIA sint nobiscum: *Felix anima, inquit Thomas de Kempis l. c. qua habet Jesum & Mariam, familiares amicos in hac vita, sodales in mensa, comites in via, provisores in necessitate, consolatores in tribulatione, adiutores in periculo, consultores in dubiis, susceprores in extremis. Igitur age ut semper Jesus sit tecum, sicut cum Maria; & hoc habet pro solatio, in hujus mundi exilio, Jesum & Mariam habere in cordis hospitio.*

P

EXHOR.